

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Aleše Sabola, soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jaromíra Sklenáře ve věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, Brno, sídlem Cejl 48/50, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, sídlem Praha 1, nábr. Ludvíka Svobody 12, zast. JUDr. Miroslavem Bělinou, advokátem, sídlem Praha 1, Dlouhá 13, za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, sídlem Praha 4, Na Pankráci 546/56, zast. JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem, sídlem Praha 8, Sokolovská 49, o žalobě proti rozhodnutí ministra dopravy ze dne 22.6.2009 č.j. 22/2009-510-RK/2 k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě

t a k t o :

Žalobě se odkladný účinek n e p ř i z n á v á.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhá přezkoumání rozhodnutí ministra dopravy č.j. 22/2009-510-RK/2, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne č.j. 72/2009-910-IPK/9, o stavebním povolení stavby „ Dálnice D 8, stavba 0805 Lovosice-Řehlovice, část A – trasa dálnice.

V obdobné věci již rozhodl zdejší soud usnesením č.j. 10Ca 302/2009-45, se kterým se rozhodující senát 7Ca v rozhodujícím rozsahu ztotožňuje a některé jeho závěry přejímá, jak dále uvedeno.

Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení soudního řízení ve věci samé, a nelze proto proti němu podat kasační stížnost [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s., k tomu srov. rozhodnutí Ústavního soudu sp.zn. III.ÚS 156/05]. Z toho vyplývá, že při rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích žalobních bodů žalobou napadené výroky rozhodnutí, jak to musí činit při rozhodování ve věci samé (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů § 73 odst. 2, 3 s.ř.s.

Dle žalobce by nepřiznáním odkladného účinku by došlo k porušení ústavou zaručených práv, neboť stavba by byla postavena dříve než by došlo soudem k přezkoumání jeho námitek proti ní, výsledek soudního řízení by tak podle žalobce pozbyl smyslu, resp. by došlo k odepření včasné a účinné ochrany jeho procesních práv, a pokud jde o první předpoklad, že výkon žalobou napadeného rozhodnutí, tedy realizace stavebního povolení, pro něj znamená nenahraditelnou újmu, tvrdí žalobce, že může dojít ke „zničení nebo poškození zákonem chráněného environmentálního statku“, resp. „lze učinit nevratný zásah do cenné krajiny CHKO České Středohoří“ či „způsobit nevratnou devastaci přírody a krajiny CHKO České Středohoří“. V důsledku toho pak přiznání odkladného účinku podle žalobce není ani v rozporu s veřejným zájmem, naopak ve veřejném zájmu je chránit uvedené hodnoty.

Žalovaný a zejména stavebník oponují návrhu žalobce stran naplnění předpokladu vzniku nenahraditelné újmy právě žalobci, a to výkonem napadeného rozhodnutí, poukazem na to, že žalobce je občanským sdružením, které v řízení disponuje toliko procesními právy, a dále poukazují na neunesení důkazního břemene žalobcem v návrhu a vyvrací možnost vzniku nenahraditelné újmy na životním prostředí samotným rozhodnutím o povolení předmětné stavby s odvoláním na konkrétní podklady, které způsobení takové újmy vylučují.

Důvod pro přiznání odkladného účinku žalobě stran otázky naplnění prvního předpokladu - nenahraditelné újmy na straně žalobce - se tak zdánlivě rozpadá do roviny jednak procesně právní, jednak hmotněprávní, kterou lze vysledovat i v nastolené aktivní legitimaci žalobců dle § 65 odst. 2 s.ř.s. (oproti aktivní legitimaci žalobců podle § 65 odst. 1 s.ř.s.). Obecně postavení občanských sdružení jako účastníků správního řízení a aktivní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu jsou založeny zákonem a vychází z přiznání jim procesních práv zvláštním zákonem, neboť tyto subjekty (zpravidla) nedisponují právem hmotným, jež by procesní postavení účastníka v řízení zakládalo. Naplnění předpokladu, že výkon rozhodnutí nebo jiné následky by znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu ve smyslu ust. § 73 s.ř.s., tak pro občanské sdružení, které samo není subjektem ani práva na příznivé životní prostředí (srov. usnesení Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 282/97 a IV.ÚS 254/02), by, při klasickém chápání újmy jako úbytku hmotného statku či omezení výkonu zákonného oprávnění (a to i ve smyslu, že nesmí být zasaženo do jeho práv nad míru přípustnou, vyjádřenou např. limity zastavěnosti území, ochrany zdravých životních podmínek /hlučnosti/, ochrany ovzduší a pod.), bylo obtížné resp. nemožné.

Městský soud v Praze proto v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek sp.zn. 1 As 13/2007) při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, a to právě v případě tvrzené nenahraditelné újmy v právech procesních, musel vycházet i z povinnosti soudu zajistit realizaci principů přístupu dotčené veřejnosti (jmenovitě nevládním organizacím, resp. občanským sdružením podporujícím ochranu životního prostředí) k soudu, jak jsou formulovány v Aarhuské úmluvě, aby nedošlo k porušení čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice č. 85/337/EHS, neboť poskytovaná soudní ochrana by nebyla včasná a spravedlivá (jak se rovněž žalobce odkazem na rozsudek NSS sp.zn. 1 As 39/2006-55 návrhem dovolával). Soud proto v prvé řadě v daném případě dospěl k závěru, že byť se žalobce může dovolávat žalobou toliko zkrácení práv procesních, a to takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 65 odst. 2 s.ř.s.), v případě návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě je při posuzování tvrzené nenahraditelné újmy nutno i posuzovat, zda přiznání odkladného účinku žalobě je nezbytné k zajištění přiměřené, účinné, čestné, spravedlivé a včasné nápravy tak, aby jím chráněný zájem, na jehož obranu občanské sdružení realizuje svá procesní práva, nebyl nevratně poškozen nebo zničen dříve, než bude vydáno konečné rozhodnutí.

Na základě uvedené úvahy soud proto dospěl k dílčímu obecnému závěru, že existence toliko procesních práv žalobce nevyklučuje automaticky možnost nenahraditelné újmy žalobce výkonem rozhodnutí (tedy nepřistoupil na argumentaci stavebníka v tomto směru), na druhou stranu soud neshledal, že by bez dalšího vždy mohl být žalobě přiznán odkladný účinek; nenahraditelnou újmu přináší výkon rozhodnutí jen, opravňuje-li k nevratnému a přímému zásahu do zájmů, na jejichž obranu dané sdružení vystupuje a procesní práva uplatňuje. Musí zde proto být příčinná souvislost mezi výkonem rozhodnutí a nevratným zásahem do sdružením chráněného zájmu.

Zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku dle § 73 odst. 2 s.ř.s. musí být splněny kumulativně a nesplnění kterékoli z nich znamená, že soud odkladný účinek podané žalobě nepřizná. Přitom břemeno tvrzení i břemeno důkazní stíhá žalobce.

Soud v daném případě dospěl k závěru, že žalobce neunesl břemeno tvrzení stran podmínky hrozící nenahraditelné újmy. Žalobce pouze obecně tvrdí, že napadeným rozhodnutím může dojít ke „zničení nebo poškození zákonem chráněného enviromentálního statku“ a že na základě napadeného rozhodnutí lze „zahájit stavbu a učinit nevratný zásah do cenné krajiny CHKO České Středohoří“ a že realizace stavby „způsobí nevratnou devastaci přírody a krajiny CHKO České Středohoří“. Svá tvrzení však přitom v návrhu na přiznání odkladného účinku nijak nekonkretizuje ve vztahu ke konkrétně napadenému stavebnímu povolení, tj. neuvádí, které konkrétní části životního prostředí mohou být tímto konkrétním napadeným rozhodnutím dotčeny, tedy jaké biotopy druhů živočichů a rostlin a zejména o jaké kvalitě. Je třeba si být vědom toho že při stavbě takového rozsahu dochází ke střetu různých veřejných zájmů a to zájmu na ochranu přírody a na dopravní obslužnost. Čím vyšší zájem na dopravní obslužnost (dálnici lze považovat za nejvyšší stupeň takového „dopravního“ zájmu), tím vyšší nárok na tvrzený oponentní názor preferující zájem přírody. Pokud se žalobce domáhá využití mimořádného institutu odkladného účinku žaloby je povinen kvantifikovaně a kvalitativně prokázat tvrzenou újmu, nikoli takto učinit pouze ve formě obecných, nikterak nepodložených tvrzení. Že výstavbou dojde k zásahu do přírody je zřejmé, avšak vzhledem dopravnímu veřejnému zájmu je určující, jakým způsobem. Obecné teze posunují soudní rozhodování do roviny politické, což bez ohledu na přirozeně existující hodnotové postoje soudců je nepřipustné, neboť soud rozhoduje dle psaného práva. Mimořádnost povahy odkladného účinku je dána tím, že se bez věcného posouzení zasahuje do právní jistoty účastníků, jakkoli prozatímně, nelze proto připustit opačný extrém, že pouze obava z akademické povahy konečného zrušujícího rozhodnutí soudu povede k přiznání odkladného účinku.

Soud proto, vzhledem k absenci konkrétního tvrzení žalobce stran hrozící nenahraditelné újmy, dospěl k závěru, že přiznání odkladného účinku žalobě není v souladu se zákonem pro nenaplnění podmínky nenahraditelnou újmy dle § 73 odst. 2, 3 s.ř.s.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není podle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. kasační stížnost přípustná.

V Praze dne 4.12. 2009

Mgr. Aleš Sabol, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Z. Chvojková

